

PAAVI FRANCISCUS

SPES NON CONFUNDIT

– Eikä toivo ole turha –

Bulla tavallisen riemuvuoden 2025 julistamisesta

Paavi Franciscuksen bulla *Spes non confundit* (Eikä toivo ole turha) 9.5.2024

© Copyright 2024 – Libreria Editrice Vaticana

Suomenkielinen laitos:

© Copyright 2024 Katolinen tiedotuskeskus, Helsinki

Painopaikka Picaset, Helsinki 2024

ISBN 978-952-7153-78-9

SPES NON CONFUNDIT

(EIKÄ TOIVO OLE TURHA)

Bulla tavallisen riemuvuoden
2025 julistamisesta

*Franciscus, Rooman piispa,
Jumalan palvelijoiden palvelija*

Kaikille, jotka lukevat tämän kirjeen

Toivo täyttäköön sydämenne

1. *Spes non confundit*, "eikä toivo ole turha" (Room. 5:5). Toivon merkeissä apostoli Paavali osoitti nämä rohkaisevat sanat Rooman kristilliselle yhteisölle. Toivo on myös tulevan riemuvuoden keskeinen sanoma; vanhan tradition mukaan paavi julistaa riemuvuoden joka kahdeskymmenesviides vuosi. Ajatukseni kääntyvät kaikkiin *toivon pyhiinvaeltajiin*, jotka matkustavat Roomaan kokeakseen pyhän vuoden, ja kaikkiin niihin, jotka eivät pysty vierailemaan apostolien Pietarin ja Paavalin kaupungissa, mutta viettävät riemuvuotta paikalliskirkkoissaan. Olkoon riemuvuosi kaikille aidon, henkilökohtaisen Herran Jeesuksen kohtaamisen aika. Hän on pelastuksemme "ovi" (vrt. Joh. 10:7.9), häntä kirkko on saanut tehtäväkseen julistaa aina, kaikkialla ja kaikille "toivonamme" (1. Tim. 1:1).

Kaikki toivovat. Jokaisen ihmisen sydämessä asuu toivo hyvän kaipauksena ja odotuksena, vaikka emme tiedäkään, mitä huomina tuo tullessaan. Silti epävarmuus tulevaisuudesta voi joskus herättää ristiriitaisia tunteita, luottamuksesta pelkoon, tyyneydestä ahdistukseen, vakaumuksesta epäilykseen. Usein kohtaamme lannistuneita ihmisiä, jotka suhtautuvat tulevaisuuteen pessimistisesti ja kyynisesti, ikään kuin mikään ei voisi tehdä heitä onnellisiksi. Olkoon riemuvuosi kaikille meille tilaisuus uudistua toivossa. Jumalan sana auttaa meitä löytämään toivon syyt. Ottaen sen oppaaksemme palatkaamme sanomaan, jonka apostoli Paavali kirjoitti Rooman kristityille.

Toivon sana

2. "Kun nyt Jumala on tehnyt meidät, jotka uskomme, vanhurskaiksi, meillä on Herramme Jeesuksen Kristuksen ansios-ta rauha Jumalan kanssa. Kristus on avannut meille pääsyn

tähän armoon, jossa nyt lujasti pysymme. Me riemuitsemme siitä toivosta, että pääsemme Jumalan kirkkauteen... Eikä toivo ole turha, sillä Jumala on vuodattanut rakkautensa meidän sydämiimme antamalla meille Pyhän Hengen” (Room. 5:1–2.5). Pyhän Paavalin sanat antavat meille paljon pohdittavaa. Tiedämme, että Roomalaiskirje oli ratkaiseva käännekohta hänen evankelioimistyössään. Siihen saakka hän oli toiminut valtakunnan itäosassa, mutta nyt hän kääntyy kohti Roomaa ja kaikkea sitä, mitä Rooma merkitsi maailman silmissä. Hänellä on edessään suuri haaste, jonka hän otti vastaan julistaakseen evankeliumia, joka ei tunne esteitä eikä rajoja. Paavali ei perustanut Rooman kirkkoa. Hän kuitenkin tunsi palavaa halua kiirehtiä sinne tuodakseen kaikille ilosanoman Jeesuksesta Kristuksesta, joka ristiinnaulittiin ja nousi kuolleista; sanoman toivosta, joka täyttää lupaukset, johtaa kirkkauteen eikä rakkauteen perustavana ole turha.

3. Toivo syntyy rakkaudesta ja perustuu rakkauteen, joka kumpuaa Jeesuksen lävistetystä sydäimestä ristillä: “Jos kerran Jumalan Pojan kuolema sovitti meidät Jumalan kanssa, kun olimme hänen vihollisiaan, paljon varmemmin on Jumalan Pojan elämä pelastava meidät nyt, kun sovinto on tehty” (Room. 5:10). Hänen elämänsä tulee ilmi omassa uskonelämässämme, joka alkaa kasteesta ja joka kehittyy kuuliaisuudessa Jumalan armoa kohtaan; sitä elävöittää toivo, jota jatkuvasti uudistaa ja vahvistaa Pyhän Hengen toiminta.

Pysyvällä läsnäolollaan pyhiinvaeltavan kirkon elämässä Pyhä Henki valaisee kaikkia uskovia toivon valolla. Hän pitää sen palavana kuin lampun, joka ei koskaan sammuu, tukeakseen ja voimistaakseen elämäämme. Kristillinen toivo ei petä eikä ole turha, koska se perustuu varmuuteen, ettei mikään

eikä kukaan voi koskaan erottaa meitä Jumalan rakkaudesta: “Mikä voi erottaa meidät Kristuksen rakkaudesta? Tuska tai ahdistus, vaino tai nälkä, alastomuus, vaara tai miekka?... Kai-kissa näissä ahdingoissa meille antaa riemuvoiton hän, joka on meitä rakastanut. Olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, eivät enkelit, eivät henkivallat, ei mikään nykyinen eikä mi-kään tuleva eivätkä mitkään voimat, ei korkeus eikä syvyys, ei mikään luotu voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta, joka on tullut ilmi Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme” (Room. 8:35.37–39). Siksi tämä toivo kestää vaikeuksissakin: uskoon perustuvana ja rakkauden ravitsemana se auttaa meitä kulkemaan elämässä eteenpäin. Kuten pyhä Augustinus tote-si: “Missään elämäntilanteessa ei voi elää ilman näitä kolmea sielun asennetta: uskominen, toivominen, rakastaminen.”¹

4. Pyhä Paavali on realisti. Hän tietää, että elämässä on iloja ja suruja, että rakkautta koetellaan vaikeuksissa ja että toivo voi romahtaa kärsimyksen edessä. Silti hän kirjoittaa: “Me rie-muitsemme jopa ahdingosta, sillä tiedämme, että ahdinko saa aikaan kestävyyttä, kestävyys auttaa selviytymään koetukses-ta ja koetuksesta selviytyminen antaa toivoa” (Room. 5:3–4). Apostolin mukaan koettelemukset ja ahdingot ovat tyypillinen olotila niille, jotka julistavat evankeliumia ymmärtämät-tömyyden ja vainojen keskellä (vrt. 2. Kor. 6:3–10). Silti nois-sa tilanteissa pimeydessä kajastaa valo: ymmärrämme, että evankeliumin julistamista tukee Kristuksen rististä ja ylösnou-semuksesta virtaava voima. Niin opimme harjoittamaan hy-vettä, joka liittyy läheisesti toivoon: *kärsivällisyyttä*. Kiivastah-tisessa maailmassamme olemme tottuneet haluamaan kaiken heti. Meillä ei enää ole aikaa kohdata toisiamme; jopa perhei-

1 *Serm.* 198 augm. 2.

den on vaikea kokoontua ja puhua rauhassa. Kärsivällisyyttä ajaa takaa kiire, ja se aiheuttaa vahinkoa ihmisille. Se johtaa kärsimättömyyteen, ahdistukseen ja turhaan väkivaltaan, tyytymättömyyteen ja itsekeskeisyyteen.

Kärsivällisyydelle ei myöskään ole juuri sijaa tällä internetin aikakaudella, kun paikkaa ja aikaa hallitsee ”tässä ja nyt”. Jos osaisimme yhä katsoa luomakuntaa ihmetyksen vallassa, voisimme paremmin ymmärtää kärsivällisyyden tärkeyden. Voisimme odottaa vuodenaikojen vaihtumista ja niiden satoa, tarkkailla eläinten elämää ja niiden kasvusyklejä: katsoa niitä pyhän Franciscuksen selkein silmin. Tarkalleen kahdeksansataa vuotta sitten kirjoittamassaan *Luotujen ylistyksessä* Franciscus näki koko luomakunnan suurena perheenä ja kutsui aurinkoa ”veljekseen” ja kuuta ”sisarekseen”.² Kärsivällisyyden uudelleen löytäminen tekisi hyvää itsellemme ja toisille. Pyhä Paavali puhuu usein kärsivällisyydestä korostaessaan kestäväänä pysymistä ja luottamusta Jumalan lupauksiin. Mutta ennen muuta Paavali todistaa Jumalan omasta kärsivällisyydestä: hän on ”kärsivällisyyden ja lohdutuksen Jumala” (Room. 15:5). Kärsivällisyys, yksi Pyhän Hengen hedelmistä, pitää toivomme elävänä ja vahvistaa sitä hyveenä ja elämäntyylinä. Oppikaamme rukoilemaan usein kärsivällisyyden armoa, joka on sekä toivon tytär että samalla sen perusta.

Toivon matka

5. Tämä toivon ja kärsivällisyyden vuorovaikutus auttaa näkemään selvästi sen, että kristillinen elämä on *matka*. Tuolla matkalla tarvitaan *voimakkaita hetkiä*, jotka ruokkivat ja vahvis-

2 Vrt. *Fonti Francescane*, n. 263, 6.10.

tavat toivoa, matkakumppania, joka ohjaa askeleitamme kohti päämäärää, kohtaamista Herran Jeesuksen kanssa. Ajattelen mielelläni, että ensimmäisen riemuvuoden julistamista vuonna 1300 edelsi kansanhurskauden innoittama armon matka. Emme voi unohtaa monia tapoja, joilla anteeksiantamuksen armo vuodatettiin Jumalan pyhän ja uskollisen kansan ylle. Muistakaamme esimerkiksi suuri ”anteeksianto”, jonka pyhä Celestinus V myönsi kaikille, jotka vierailivat Aquilassa Santa Maria di Collemaggion basilikassa 28. ja 29. elokuuta 1294, kuusi vuotta ennen kuin paavi Bonifatius VIII asetti pyhän vuoden. Kirkko koki jo riemuvuoden armoa, Jumalan laupeuden vuodattamista. Jo aiemmin, vuonna 1216, paavi Honorius III myöntyi pyhän Franciscuksen pyyntöön aneesta kaikille niille, jotka kävivät Porziuncolassa elokuun kahtena ensimmäisenä päivänä. Saman voi sanoa pyhiinvaelluksesta Santiago de Compostelaan: vuonna 1222 paavi Callixtus II salli riemuvuoden vieton siellä aina kun apostoli Jaakobin juhla osui sunnuntaille. On hyvä, että tuollaiset ”hajautetut” riemuvuoden viedot jatkuvat, jotta Jumalan anteeksiannon voima voi tukea ja saattaa niin yhteisöjä kuin yksilöitäkin heidän pyhiinvaellustiellään.

Pyhiinvaellus on tietenkin kaikkien riemuvuoden tapahtumien peruselementti. Matkalle lähtö on tyyppillistä sille, joka etsii elämän merkitystä. Pyhiinvaellus jalkaisin on suuri apu hiljaisuuden, vaivannäön, elämässä olennaisten asioiden arvon uudelleen löytämiseksi. Tulevana vuonna *toivon pyhiinvaeltajat* varmasti kulkevat vanhoja ja uudempiakin reittejä kokeakseen riemuvuoden täysin. Roomassa on perinteisten katakombeihin ja ”seitsemään kirkkoon” tehtävien pyhiinvaellusten ohella muitakin uskon matkareittejä. Matkustami-

nen maasta toiseen, ikään kuin rajat olisi voitettu, ja siirtyminen kaupungista toiseen luomakuntaa ja taideteoksia ihaillen auttaa meitä arvostamaan erilaisia kokemuksia ja kulttuureja, kantamaan sisimmässämme kauneutta, joka rukouksessa johtaa kiittämään Jumalaa hänen ihmeellisistä teoistaan. Riemuvuoden kirkot pyhiinvaellusreittien varrella ja Roomassa voivat olla hengellisiä keitaita ja lepopaikkoja uskon pyhiinvaelluksella; niissä voimme juoda toivon lähteestä ennen kaikkea vastaanottamalla parannuksen sakramentin, joka on aidon kääntymystien olennainen lähtökohta. Paikalliskirkoissa on erityisesti huolehdittava siitä, että pappeja ja uskovia valmistetaan viettämään ripin sakramenttia ja että mahdollisuus yksityiseen rikkiin on helposti saatavilla.

Haluan kutsua tälle pyhiinvaellukselle erityisesti idän kirkkojen uskovia, varsinkin niitä, jotka jo ovat täydessä yhteydessä Pietarin seuraajan kanssa. He ovat kärsineet paljon, usein jopa kuolemaan saakka, koska ovat olleet uskollisia Kristukselle ja kirkolle; siksi heidän tulisi tuntea olevansa erityisen tervetulleita Roomaan, joka on heidänkin äitinsä ja kantaa monia muistoja heidän läsnäolostaan. Katolinen kirkko, jota heidän vanhat liturgiansa ja heidän kirkkoisiansä, munkkien- ja teologiensa opetus ja spiritualiteetti rikastuttavat, haluaa symbolisesti ilmaista vastaanottavansa heidät sekä heidän ortodoksiset veljensä ja sisarensa tänä aikana, jona he kokevat omaa ristintietään, kun heidän on usein pakko väkivallan ja epävakaiden olojen vuoksi jättää kotimaansa, pyhän maansa, paetakseen turvallisempiin maihin. Heille toivo, joka syntyy siitä, että kirkko rakastaa heitä eikä hylkää heitä, vaan seuraa heitä minne he kulkevatkin, tekee riemuvuoden symboliikasta vielä voimakkaampaa.

6. Pyhä vuosi 2025 kuuluu aiempien armon tapahtumien jatkumoon. Viimeisenä tavallisena riemuvuotena [2000] oli kulunut kaksituhatta vuotta Jeesuksen Kristuksen syntymästä. 13. maaliskuuta 2015 julistin ylimääräisen riemuvuoden, jonka tarkoitus oli tuoda ilmi ja auttaa ihmisiä kohtaamaan ”Jumalan laupiaat kasvot”,³ evankeliumin ydinsanoma jokaiselle ihmiselle kaikkina aikoina ja kaikkialla. Nyt on tullut uuden riemuvuoden aika: jälleen kerran pyhä ovi avataan ja kaikkia kutsutaan kokemaan elävästi Jumalan rakkaus, joka herättää sydämessä varman toivon pelastuksesta Kristuksessa. Pyhä vuosi ohjaa myös askeleitamme kohti toista kaikille kristityille perustavalaatuista ajankohtaa: 2033 on kulunut kaksituhatta vuotta lunastuksesta, jonka Herra Jeesus toteutti kärsimisellään, kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan. Edessämme on siis suurten etappien leimaama matka; niissä Jumalan armo kulkee hänen kansansa edellä ja rinnalla sen vaeltaessa eteenpäin palavana uskossa, innokkaana lähimmäisenrakkaudessa ja kestävässä toivossa (vrt. 1. Tess. 1:3).

Tämän suuren tradition tukemana ja varmana siitä, että riemuvuosi on koko kirkolle elävä kokemus armosta ja toivosta, määrään täten, että Pietarinkirkon pyhä ovi Vatikaanissa avataan 24. joulukuuta 2024; siitä alkaa tämä tavallinen riemuvuosi. Seuraavana sunnuntaina 29. joulukuuta 2024 avaan pyhän oven katedraalissani, Lateraanibasilikassa, joka 9. marraskuuta tänä vuonna viettää vihkimisensä 1700-vuotisjuhlaa. Tammikuun 1. päivänä 2025, Pyhän Jumalansynnyttäjän Marian juhlapyhänä, avataan paavillisen Santa Maria Maggiore-basilikan pyhä ovi. Sunnuntaina 5. tammikuuta 2025 avataan pyhä ovi paavillisessa Pyhän Paavalin basilikassa muurien

3 Vrt. bulla *Misericordiae Vultus* laupeuden ylimääräisen riemuvuoden julistamiseksi, 1–3.

ulkopuolella. Kolme viimeksi mainittua pyhää ovea suljetaan sunnuntaina 28. joulukuuta 2025.

Lisäksi määrään, että sunnuntaina 29. joulukuuta 2024 jokaisessa katedraalissa ja rinnakkaiskatedraalissa hiippakuntien piispat viettävät pyhää messua riemuvuoden juhlallisen avaamisen johdosta, käyttäen sitä varten erikseen annettavaa rituaalia. Rinnakkaiskatedraalien vietoissa piispan paikan voi ottaa asianmukaisesti nimetty delegaatti. Pyhiinvaellus, joka lähtee liikkeelle kokoontumista varten valitusta kirkosta ja kulkee katedraaliin, on merkki siitä toivon matkasta, joka Jumalan sanan valaisemana yhdistää kaikki uskovat. Tuon pyhiinvaelluksen aikana voidaan lukea otteita tästä asiakirjasta sekä julistus riemuvuoden aneesta, jonka voi saada edellä mainitussa paikalliskirkkojen pyhän vuoden vieton rituaalisissa annettavien ohjeiden mukaan. Pyhä vuosi päättyy paikalliskirkoissa sunnuntaina 28. joulukuuta 2025; pyhän vuoden aikana on huolehdittava siitä, että Jumalan kansa voi täysin osallistua ja vastaanottaa niin toivon sanoman Jumalan armosta kuin sen vaikuttavuuden osoittavat merkitkin.

Tavallinen riemuvuosi päättyy Pietarinkirkon pyhän oven sulkemiseen Vatikaanissa 6. tammikuuta 2026, Herran ilmestymisen juhlapyhänä. Valaiskoon kristillisen toivon valo pyhän vuoden aikana jokaisen ihmisen, kaikille osoitettuna sanomana Jumalan rakkaudesta! Ja todistakoon kirkko uskollisesti tästä sanomasta kaikkialla maailmassa!

Toivon merkit

7. Sen lisäksi, että löydämme toivon Jumalan armosta, meitä kutsutaan myös löytämään toivo *aikojen merkeistä*, joita Herra meille antaa. Vatikaanin II kirkolliskokous totesi: “[Kirkko] on

kaikkina aikoina velvollinen tutkimaan ajan merkkejä ja selittämään niitä evankeliumin valossa. Siten se kykenee kullekin sukupolvelle soveliaalla tavalla vastaamaan ihmisten ikuisiin kysymyksiin, jotka koskevat nykyisen ja tulevan elämän tar koitusta sekä niiden keskinäistä suhdetta.”⁴ On kiinnitettävä huomiota maailmassa oleviin valtaviin hyvyiksiin, ettemme lankea kiusaukseen ajatella pahuuden ja väkivallan voittaneen. Aikojen merkeistä, joihin sisältyy Jumalan pelastavaa läsnäoloa tarvitsevien ihmissydänten kaipausta, tulisi tulla toivon merkkejä.

8. Ensimmäinen toivon merkki toteutukoon *rauhana* maailmassamme, joka on jälleen keskellä *sodan* tragediata. Muistamatta menneisyyden kauhutapahtumia ihmiskunta kohtaa uuden koettelemuksen, kun monet kansat kärsivät julmuudesta ja väkivallasta. Mitä tulevaisuus tuo tullessaan noille kansoille, jotka ovat jo kärsineet niin paljon? Miten on mahdollista, että niiden epätoivoiset avunhuudot eivät saa maailman johtajia ratkaisemaan monia alueellisia konflikteja tietoisina niiden mahdollisista seurauksista maailmanlaajuisella tasolla? Onko liikaa unelmoida, että aseet vaikenisivat ja lakaisivat aiheuttamasta tuhoa ja kuolemaa? Muistuttakoon riemuvuosi meitä siitä, että rauhantekijät saavat ”Jumalan lapsen” nimen (Matt. 5:9). Rauhan tarve on haaste meille kaikille ja vaatii konkreettisia toimenpiteitä. Etsiköön diplomatia väsymättä, rohkeasti ja luovasti neuvottelumahdollisuuksia, jotka pyrkivät kestävän rauhan aikaansaamiseen.

9. Se, että tulevaisuutta katsotaan toivoen, merkitsee myös sitä, että elämään suhtaudutaan innolla ja halutaan välittää

4 Pastoraalikongregatio *Gaudium et spes*, 4.

sitä edelleen. Murheellista kyllä monissa tilanteissa tämä toivo puuttuu. Ensimmäinen seuraus tästä on, että *menetetään halu suvunjatkamiseen, elämän välittämiseen*. Monissa maissa *syn-tyvyyden lasku* on hälyttävä johtuen nykyajan kiihkeästä elämänrytmistä, tulevaisuuden pelosta, työn epävarmuudesta ja asianmukaisen sosiaalipolitiikan puutteesta sekä yhteiskuntamalleista, joita sanelee voiton etsintä eikä suhteista huolehtiminen. Tietyissä piireissä taipumus syyttää ”väestönkasvua eikä joidenkin äärimmäistä valikoivaa kulutusikäyttämistä on tapa välttää ongelmien kohtaamista”.⁵

Avoimuus elämälle ja vastuullinen vanhemmuus on suunnitelma, jonka Luoja kirjoitti miesten ja naisten sydämeen ja ruumiiseen; se on tehtävä, jonka Herra uskoi aviopuolisolle ja heidän rakkautelleen. On tärkeää, että valtioiden lainsäädännön ohella sitä tukevat uskovien yhteisöt ja koko kansalaisyhteiskunta kaikkine osa-alueineen. *Nuorten halu synnyttää uusia poikia ja tyttäriä* merkinä rakkautensa hedelmällisyydestä takaa yhteiskunnan tulevaisuuden. Siinä on kyse toivosta: se syntyy toivosta ja synnyttää toivoa.

Kristillisen yhteisön tulisi olla eturintamassa tuomassa ilmi, että tarvitaan *sosiaalista liittoa toivon edistämiseksi*. Sen on oltava inklusiivinen eikä ideologinen, pyrittävä tulevaisuuteen täynnä vauvojen ja lasten naurua, jotta täytetään tyhjät kehdot monissa osissa maailmaa. Meidän kaikkien on kuitenkin löydettävä elämisen ilo, sillä Jumalan kuvaksi ja kaltaiseksi luotu ihminen (vrt. 1. Moos. 1:26) ei voi tyytyä hengissä pysymiseen tai jotenkuten pärjäämiseen, sopeutumaan nykytilanteeseen ja etsimään tyydytystä vain materiasta. Se johtaa individualismiin ja toivon menetykseen; se aiheuttaa surullisuutta, joka pesiytyy sydämeen ja tekee ihmisestä tyytymättömän ja suvaitsemattoman.

5 Kiertokirje *Laudato si'*, 50.

10. Pyhänä vuonna meitä kutsutaan olemaan konkreettisia toivon merkkejä vaikeuksissa oleville veljillemme ja sisarillemme. Ajattelen *vankeja*, jotka vapautensa menetettyään kokevat joka päivä vankilassa olemisen rankkuuden ohella emotionaalista tyhjyyttä, rajoituksia ja monissa tapauksissa kunnioituksen puutetta. Ehdotan, että tänä riemuvuonna hallitukset ryhtyisivät aloitteisiin toivon palauttamiseksi, armahduksiin tai rangaistuksen anteeksiantoon, jotta ihmisiä autetaan palauttamaan luottamus itseensä ja yhteiskuntaan, ja yhteiskuntaan palauttamiseksi tähtääviin suunnitelmiin, joita vastaa konkreettinen sitoutuminen lain noudattamiseen.

Tämä on vanha vetoamus ja johtuu Jumalan sanasta, jonka viisaus pysyy ajankohtaisena. Se kehottaa armeliaisuuteen ja vapautukseen, jotka mahdollistavat uuden alun: ”Pyhittääkää viideskymmenes vuosi ja julistakaa vapautus maassa kaikille sen asukkaille” (3. Moos. 25:10). Tähän Mooseksen lain säädökseen viittasi myöhemmin profeetta Jesaja: ”Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut. Hän on lähettänyt minut ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman, parantamaan ne, joiden mieli on murtunut, julistamaan vangituille vapautusta ja kahlituille kahleitten kirpoamista, julistamaan Herran riemuvuotta” (Jes. 61:1–2). Jeesus teki nuo sanat omikseen aloittaessaan toimintansa, julistaen, että hänessä toteutui ”Herran riemuvuosi” (vrt. Luuk. 4:18–19). Kaikkialla maailmassa uskovien ja erityisesti heidän paimentensa tulisi yhdessä vaatia ihmisarvoisia oloja vankilassa oleville, heidän ihmisoikeuksiensa kunnioittamista ja ennen kaikkea kuolemanrangaistuksen poistamista – se on vastoin kristinuskoa ja poistaa kaiken toivon anteeksiannosta ja uudistumisesta.⁶ Tarjotakseni vangeille konkreettisen merkin läheisyydestä haluan

6 Vrt. *Katolisen kirkon katekismus*, 2267.

itse avata pyhä oven vankilassa. Olkoon se heille symboli, joka kutsuu heitä katsomaan tulevaisuutta toivoen ja uuteen elämään sitoutuen.

11. Toivon merkkejä on näytettävä myös *sairaille*, kotona tai sairaalassa. Heidän kärsimystään voi lievittää heidän luonaan vierailevien läheisyys ja kiintymys. Laupeudenteot ovat myös toivon tekoja, jotka herättävät kiitollisuutta. Ja kiitollisuutta tulisi osoittaa myös kaikille terveydenhuollon työntekijöille, jotka usein vaikeissa olosuhteissa toteuttavat tehtävänsä hoidaen huolella sairaita ja heikoimpia.

Kattavaa huomiota tulisi osoittaa myös erityisen vaikeassa tilanteessa oleville, jotka kokevat heikkoutensa, erityisesti niille, joilla on jokin itsenäisyyttä vakavasti rajoittava sairaus tai vamma. Heistä huolehtiminen on hymni ihmisen arvokkuudelle, toivon laulu, joka vaatii koko yhteiskunnan kuoron osallistumista.

12. Toivon merkkejä tarvitsevat myös ne, joissa toivo ruumiillistuu, eli *nuoret*. Usein he valitettavasti kokevat unelmiensa romahtavan. Emme saa aiheuttaa heille pettymystä, sillä tulevaisuus riippuu heidän innostaan. On hyvä nähdä se energia, jota he osoittavat esimerkiksi käärimällä hihansa ja auttamalla vapaaehtoisesti katastrofien kohdatessa ja sosiaalisissa hätätilanteissa. Silti on surullista nähdä nuoria vailla toivoa. Kun tulevaisuus on epävarma eikä mahdollista unelmia, kun opiskelu on näköalatonta, kun puuttuu työpaikka tai työturvallisuus, toiveet romahtavat ja väistämättä seuraa lannistuminen ja välinpitämättömyys. Pako huumeisiin, riskinottoon ja hetkellisen mielihyvän tavoitteluun vahingoittaa eniten nuoria; se kätkee heiltä elämän kauneuden ja rikkauden ja voi johtaa

masennukseen ja jopa itsetuhoisiin tekoihin. Siksi riemuvuoden tulisi olla kirkolle tilaisuus nuorten tavoittamiseksi. Pitäkäämme uudella innolla huolta nuorista, opiskelijoista, kihlautuneista, uudesta sukupolvesta. Olkaamme lähellä nuoria, sillä he ovat kirkon ja maailman ilo ja toivo!

13. Toivon merkkejä tulisi olla myös *siirtolaisille*, jotka jättävät kotimaansa etsiessään parempaa elämää itselleen ja perheilleen. Älkööt ennakkoluulot ja torjunta tehkö tyhjiksi heidän odotuksiaan. Avokätiseen vastaanottamiseen, joka syleilee jokaista kunnioittaen hänen arvokkuuttaan, tulisi liittyä vastuuntunto, ettei keneltäkään kielletä oikeutta rakentaa parempaa tulevaisuutta. *Maanpaossa oleville, maansa sisällä paenneille ja pakolaisille*, joiden on kansainvälisten konfliktien takia ollut pakko jättää maansa välttääkseen sotaa, väkivaltaa ja syrjintää, tulisi taata turvallisuus ja pääsy työhön ja koulutukseen. Ne ovat välttämättömiä keinoja, jotta he löytäisivät paikkansa uudessa sosiaalisessa kontekstissa.

Olkoon kristillinen yhteisö aina valmis puolustamaan haavoittuvimpien oikeuksia, avaten ovensa vastaanottaakseen heidät, ettei keneltäkään riistetä toivoa paremmasta tulevaisuudesta. Kaikukoot Herran sanat suuresta viimeistä tuomiota koskevasta vertauksesta aina sydämissämme: "Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne... kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle" (Matt. 25:35.40).

14. *Vanhukset*, jotka usein tuntevat itsensä yksinäisiksi ja hylätyiksi, ansaitsevat myös toivon merkkejä. Se, että pidetään arvossa aarretta, joka he ovat, heidän elämänkokemustaan,

viisauttaan ja panosta, jonka he yhä voivat antaa, on kristillisen yhteisön ja kansalaisyhteiskunnan velvollisuus; niitä kutsutaan yhteistyöhön sukupolvien välisen liiton lujittamiseksi.

Tässä haluan mainita myös *isovanhemmat*, jotka edustavat uskon ja viisauden välittämistä nuoremmille sukupolville. Saakoot he tukea lastensa kiitollisuudesta ja lastenlastensa rakkaudesta, sillä heistä he löytävät juurensa ja ymmärryksen ja rohkaisun lähteen.

15. Pyydän koko sydämestäni, että toivo annettaisiin miljardeille *köyhille*, joilta usein puuttuu elämiseen välttämätönkin. Yhä uusien köyhtymisvirtausten edessä saatamme tottua ja tyytyä tilanteeseen. Emme kuitenkaan saa sulkea silmiämme traagisilta tilanteilta, joita nyt kohtaamme kaikkialla, ei vain tietyissä osissa maailmaa. Joka päivä kohtaamme köyhiä tai köyhtyneitä ihmisiä; he voivat olla naapureitamme. Usein he ovat kodittomia eikä heillä ole ruokaa päiväksi. He kärsivät syrjintää ja välinpitämättömyyttä monien taholta. On skandaali, että maailmassa, jolla on valtavat resurssit, joita suurelta osin suunnataan asevarusteluun, köyhiä "on suuri osa maapallon asukkaista, miljardeja ihmisiä. Nykyään heidät kyllä mainitaan kansainvälisissä poliittisissa ja taloudellisissa keskusteluissa, mutta usein syntyy vaikutelma, että heidän ongelmiaan käsitellään liitteenä, kysymyksenä joka mainitaan velvollisuudentunnosta tai toissijaisena, ellei sitä käsitellä pelkkänä rinnakkaisvahinkona. Konkreettisen toteuttamisen kannalta he ovat yleensä viimeisellä sijalla."⁷ Älkäämme unohtako: köyhät ovat lähes aina uhreja eivätkä syyllisiä.

7 Kiertokirje *Laudato si'*, 49.

Toivon vetoomus

16. Toistaen profeettojen ikiaikaista sanomaa riemuvuosi muistuttaa meitä siitä, että *maan hyvyys* ei ole tarkoitettu harvoille etuoikeutetuille, vaan kaikille. Rikkaiden on oltava anteliaita eikä käännettävä kasvojaan pois hädänalaisista veljistä ja sisarista. Tässä ajattelen erityisesti niitä, joilta puuttuu vettä ja ruokaa: nälkä on skandaali, avohaava ihmiskuntamme ruumiissa, ja se kehottaa meitä kaikkia vakavaan oman-tunnon tutkintaan. Vetoan uudelleen: “Rahalla, joka käytetään aseisiin ja muihin sotilaallisiin kuluihin, perustakaamme maailmanlaajuinen rahasto, jotta lopultakin poistettaisiin nälänhätä ja tuettaisiin köyhimpien maiden kehitystä, niin että niiden asukkaat eivät turvaudu väkivaltaisiin tai pettäviin ratkaisuihin eikä heidän ole pakko jättää maataan etsiäkseen arvokkaampaa elämää.”⁸

Toisen vetoimuksen tulevan riemuvuoden valossa suuntaan vauraammille kansakunnille. Pyydän niitä tunnustamaan menneiden päätöksiensä vakavuuden ja tekemään päätöksen *antaa anteeksi* niiden maiden *velat*, jotka eivät koskaan pysty niitä maksamaan. Tässä ei niinkään ole kyse anteliaisuudesta kuin oikeudenmukaisuudesta. Sen tekee vielä vakavammaksi uusi vääräys, jonka yhä enemmän tiedostamme: “Erityisesti maapallon pohjois- ja eteläosien välillä on todellista ‘ekologista velkaa’, joka liittyy kaupankäynnin epätasapainoon ekologisine seurauksineen ja luonnonvarojen suhteettomaan käyttöön, jota jotkut maat ovat kauan harjoittaneet.”⁹ Kuten Raamattu opettaa, maa on Herran, ja me kaikki asumme siinä “siirtolaisina ja muukalaisina” (3. Moos. 25:23).

8 Kiertokirje *Fratelli tutti*, 262.

9 Kiertokirje *Laudato si'*, 51.

Jos todella haluamme valmistaa rauhan tietä maailmassamme, sitoutukaamme korjaamaan vääryyksien syyt, antaen anteeksi epäoikeudenmukaiset velat, joiden maksaminen on mahdollonta, ja ruokkien nälkäiset.

17. Tulevaan riemuvuoteen osuu myös kaikille kristityille merkittävä juhla eli *ensimmäisen suuren ekumeenisen kirkolliskokouksen, Nikaian kirkolliskokouksen, 1700-vuotisjuhla*. On huomattava, että apostolisista ajoista saakka piispat ovat kokoontuneet eri tilanteissa keskustellakseen opillisista ja kurinpidollisista kysymyksistä. Kristikunnan ensimmäisinä vuosisatoina synodeja pidettiin usein niin idässä kuin lännessäkin, mikä osoitti niiden tärkeyden Jumalan kansan ykseyden ja evankeliumin uskollisen julistamisen kannalta. Riemuvuosi voi olla tärkeä tilaisuus ilmaista konkreettisesti tällaista synodaalisuutta, jota kristillinen yhteisö nykyään pitää yhä välttämättömämpänä, jotta voidaan vastata evankeliumin julistamisen kiireellisiin tarpeisiin. Kaikki kastetut, kukin oman karismansa ja palvelutehtävänsä kautta, ovat yhteisvastuussa siitä, että moninaiset toivon merkit todistavat Jumalan läsnäolosta maailmassa.

Nikaian kirkolliskokous pyrki säilyttämään kirkon ykseyden, jota vakavasti uhkasi Jeesuksen Kristuksen täyden juma luuden kieltäminen ja siten myös sen kieltäminen, että hän on samaa olemusta Isän kanssa. Noin 300 piispaa kokoontui keisari Konstantinuksen käskystä kutsuttuina keisarillisessa palatsissa 20. toukokuuta 325. Keskustelujen jälkeen he Hengen armosta yksimielisesti hyväksyivät uskontunnustuksen, jonka yhä lausumme joka sunnuntai eukaristian vietossa. Kirkolliskokouksen isät päättivät aloittaa uskontunnustuksen käyttämällä ensimmäistä kertaa ilmaisua *“Me uskomme”*,¹⁰ merkki-

10 Nikaian uskontunnustus: H. Denzinger-A. Schönmetzer, *Enchiridion symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*, 125.

nä siitä, että kaikki kirkot olivat yhteydessä keskenään ja että kaikki kristityt tunnustivat saman uskon.

Nikaian kirkolliskokous oli merkkipaalu kirkon historiassa. Sen merkkipuoden muisto kutsuu kristittyjä ylistämään ja kiittämään Pyhää Kolminaisuutta ja erityisesti Jeesusta Kristusta, Jumalan Poikaa, joka on ”samaa olemusta kuin Isä”¹¹ ja joka paljasti meille tuon rakkauden salaisuuden. Samalla Nikaia on kutsu kaikille kirkaille ja kirkollisille yhteisöille pysyä kestävinä tiellä näkyvään ykseyteen ja etsiä soveliaita teitä vastata täysin Jeesuksen rukoukseen ”että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut” (Joh. 17:21).

Nikaian kirkolliskokous keskusteli myös pääsiäisen ajankohdasta. Yhä nykyäänkin siitä on eri kantoja, jotka estävät viettämästä uskomme perustavanlaatuisia tapahtumaa samana päivänä. Kaitselmuksellisesti vuonna 2025 pääsiäisen vieron ajankohta on yhteinen. Olkoon tämä vetoamus kaikille kristityille idässä ja lännessä ottaa ratkaiseva askel kohti ykseyttä koskien yhteistä pääsiäisen ajankohtaa. Meidän on hyvä muistaa, että monet ihmiset, jotka ovat menneistä kiistoista tietämättömiä, eivät ymmärrä, kuinka jakautuminen tässä suhteessa yhä voi jatkua.

Toivoon ankkuroituneina

18. Toivo muodostaa uskon ja rakkauden ohella ”teologisten hyveiden” triptyykin, joka ilmaisee kristillisen elämän

11 Ibid.

olemuksen (vrt. 1. Kor. 13:13; 1. Tess. 1:3). Niiden erottamattomassa ykseydessä toivo on hyve, joka niin sanoakseni antaa suunnan ja tarkoituksen uskovien elämälle. Siksi apostoli Paavali rohkaise meitä: “Toivokaa ja iloitkaa, ahdingossa olkaa kestäviä, rukoilkaa hellittämättä” (Room. 12:12). Meillä on oltava “runsas toivo” (vrt. Room. 15:13), jotta voimme uskottavasti ja vetovoimaisesti todistaa uskosta ja rakkaudesta, joka asuu sydämissämme; jotta uskomme voisi olla iloista ja rakkautemme innokasta; ja jotta jokainen meistä voisi tarjota hymyn, pienen ystävällisen eleen, lempeän katseen, kuuntelevan korvan, hyvän teon, tietoisena siitä, että Jeesuksen Hengessä niistä voi tulla vastaanottajalleen hedelmällinen toivon siemen. Mutta mikä on toivomme perusta? Sen ymmärtämiseksi pysähtykäämme mietiskelemään, “mihin toivomme perustuu” (vrt. 1. Piet. 3:15).

19. “Minä uskon *iankaikkisen elämän*”.¹² Niin uskomme tunnustaa. Kristillisen toivon olennainen perusta on näissä sanoissa. Sillä “toivo on se jumalallinen hyve, jonka kautta kaipaamme onnenamme... iankaikkista elämää”.¹³ Vatikaanin II kirkolliskokous sanoo toivosta: “Jos... jumalallinen perusta ja iäisen elämän toivo puuttuvat, joutuu ihmisarvo mitä raskaimman loukkauksen kohteeksi, kuten nykyään usein tapahtuu, ja elämän ja kuoleman, syyllisyyden ja kärsimyksen arvoitukset jäävät ilman vastausta, niin että ihmiset monesti joutuvat epätoivoon.”¹⁴ Sen toivon voimasta, jossa meidät on pelastettu, voimme katsoa ajan kulua varmana siitä, että ihmiskunnan historia ja oma yksilöllinen historiamme eivät ole tuomittuja

12 Apostolinen uskontunnustus: H. Denzinger-A. Schönmetzer, *Enchiridion symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*, 30.

13 *Katolisen kirkon katekismus*, 1817.

14 Pastoraalikonstituutio *Gaudium et spes*, 21.

umpikujaan tai synkkään pimeyteen, vaan suuntautuvat kirkkauden Herran kohtaamiseen. Siksi elämme odottaen hänen paluutaan ja toivoen elävämme hänessä ikuisesti. Tässä hengessä yhdyimme ensimmäisten kristittyjen rukoukseen, johon pyhä Raamattu päättyy: ”Tule, Herra Jeesus!” (Ilm. 22:20).

20. Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus on uskomme sydän. Pyhä Paavali ilmaisee sen muutamin sanoin, neljällä verbillä, joilla hän välittää meille toivomme ytimen: ”Ennen muuta annoin teille tiedoksi tämän, minkä itse olin saanut vastaanottaa: Kristus kuoli meidän syntiemme vuoksi, niin kuin oli kirjoitettu, hänet haudattiin, hänet herätettiin kuolleista kolmantena päivänä, niin kuin oli kirjoitettu, ja hän ilmestyi Keefakselle ja sitten niille kahdelletoista” (1. Kor. 15:3–5). Kristus *kuoli*, hänet *haudattiin*, hänet *herätettiin kuolleista* ja hän *ilmestyi*. Meidän vuoksemme Jeesus koki kuoleman. Isän rakkaus herätti hänet kuolleista Hengen voimassa ja teki hänen ihmisyydestään iankaikkisen pelastuksemme ensi hedelmän. Kristillinen toivo koostuu juuri tästä: että kohdatessamme kuoleman, joka näyttää olevan kaiken loppu, meillä on varmuus, että kasteessa saamamme Kristuksen armon ansiosta ”elämää ei oteta pois vaan se muutetaan”,¹⁵ iankaikkisesti. Kasteessa Kristuksen kanssa haudattuina saamme hänen ylösnousemuksessaan uuden elämän lahjan, joka murskaa kuoleman muurit ja tekee siitä siirtymän ikuisuuteen.

Kuoleman todellisuus, tuskallinen ero rakkaistamme, ei salli tyhjää retoriikkaa. Riemuvuosi on meille tilaisuus löytää uudelleen ja valtavan kiitollisina se uuden elämän lahja, jonka saimme kasteessa ja joka voi muuttaa kuoleman pimeyden. Riemuvuoden kontekstissa on hyvä ajatella sitä, kuinka tuo

15 Roomalainen messukirja, kuolleiden ensimmäinen prefaatio.

salaisuus ymmärrettiin uskomme ensimmäisistä vuosisadoista alkaen. Kristityt esimerkiksi kauan rakensivat kastealtaan kahdeksankulmaiseksi, kuten voimme nähdä monista tuon muodon säilyttäneistä vanhoista kastekappeleista, esimerkiksi Lateraanikirkon kastekappelista Roomassa. Muoto viittasi siihen, että kastealtaasta alkaa ”kahdeksas päivä”, ylösnousumuksen päivä: tavallisen viikoittaisen ajankulun ylittävä päivä, joka avaa ajan kiertokulkuun ikuisuuden, iankaikkisen elämän ulottuvuuden. Se on päämäärä, johon pyrimme pyhiinvaelluksellamme maan päällä (vrt. Room. 6:22).

Vakuuttavimman todistuksen tästä toivosta antavat *marttyyrit*. Lujina uskossaan ylösnousseeseen Kristukseen he mieluummin luopuivat elämästä maan päällä kuin pettivät Herransa. Heitä on kaikkina aikoina ja heitä on paljon, ehkä enemmän kuin koskaan meidän aikanamme; he tunnustavat elämän, jolla ei ole loppua. Meidän on vaalittava heidän todistustaan, jotta toivomme olisi hedelmällistä.

Marttyyrit, jotka tulevat eri kristillisistä traditioista, ovat myös ykseyden siemeniä, veren ekumenian ilmauksia. Toivon suuresti, että riemuvuoteen sisältyy myös ekumeenisia viettoja, jotta näiden marttyyrien rikas todistus tuodaan ilmi.

21. Mitä meistä siis tulee kuoleman jälkeen? Jeesuksen kanssa tuon kynnyksen yli kulkien löydämme iankaikkisen elämän, joka koostuu täydestä yhteydestä Jumalan kanssa, hänen äärettömän rakkautensa katselemisesta ja osallisuudesta. Kaiken, minkä nyt koemme toivossa, näemme silloin todellisuudessa. Pyhä Augustinus kirjoitti: ”Kun kerran pääsen koko sydämestäni riippumaan Sinusta, niin ei minulla enää ole mitään tuskaa eikä vaivaa ja minun elämäni, kokonaan täynnä

Sinua, on oleva elävää elämää.”¹⁶ Mikä on luonteenomaista tuolle täydelle yhteydelle? Onnellisuus. *Onnellisuus* on inhimillinen kutsumuksemme, päämäärä, joka koskee kaikkia.

Mutta mitä on onnellisuus? Mitä on onnellisuus, jota odotamme ja kaipaamme? Ei ohimenevää iloa, hetkellistä tyydytystä, jonka saavuttaminen saa vain kaipaamaan enemmän, ahneuden kierteessä, joka jättää ihmissielun tyytymättömäksi ja tyhjäksi. Tarvitsemme onnellisuutta, joka lopullisesti täyttyy siinä, missä toteutamme itseämme, eli rakkaudessa. Siksi voimme sanoa jo nyt: minua rakastetaan, siksi olen olemassa; ja tulen elämään ikuisesti rakkaudessa, joka ei petä, rakkaudessa, josta mikään ei koskaan voi minua erottaa. Muistaakamme apostolin sanat: “Olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, eivät enkelit, eivät henkivallat, ei mikään nykyinen eikä mikään tuleva eivätkä mitkään voimat, ei korkeus eikä syvyys, ei mikään luotu voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta, joka on tullut ilmi Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme” (Room. 8:38–39).

22. Toinen ikuiseen elämään liittyvä todellisuus on *Jumalan tuomio*, sekä elämämme lopussa että historian lopussa. Taiteilijat ovat usein yrittäneet kuvata sitä – tässä voimme ajatella Michelangelon mestariteosta Sikstiiniläiskappelissa – aikansa teologisen näkemyksen mukaisesti ja herättääkseen katselijassa pelkoa. On oikein valmistautua tietoisesti ja vakavasti hetkeen, jona elämämme tuomitaan, mutta niin on aina tehtävä toivon kannalta: toivo on teologinen hyve, joka tukee elämäämme ja estää joutumasta pelon valtaan. Jumalan tuomio, hänen, joka on rakkaus (vrt. 1. Joh. 4:8.16), voi perustua vain rakkauteen – ja erityisesti kaikkeen siihen, mitä olemme teh-

16 *Tunnustukset*, X, 28.

neet tai jättäneet tekemättä niille, jotka ovat hädässä, joiden keskellä Kristus, itse Tuomari, on läsnä (vrt. Matt. 25:31–46). Selvästi puhe on tuomiosta, joka ei ole ihmisten maanpäällisten tuomioistuinten tuomioiden kaltainen; se on ymmärrettävä totuuden suhteena Jumalaan, joka on rakkaus, ja itseemme, Jumalan laupeuden tutkimattomassa salaisuudessa. Raamattu toteaa: “Olet opettanut kansallesi, että oikeamielisyyteen kuuluu ihmisrakkaus. Sinä olet antanut omillesi toivon, avannut synnintekijöille katumuksen tien... jotta... luottaisimme laupeutesi, kun meidät tuomitaan” (Viis. 12:19.22). Benedictus XVI kirjoitti: “Tuomion hetkellä koemme ja imemme itseemme hänen rakkautensa ylitsevuotavan voiman kaiken pahan yli maailmassa ja itsessämme. Rakkauden tuskasta tulee meidän pelastuksemme ja ilomme.”¹⁷

Tuomio koskee siis pelastusta, johon panemme toivomme ja jonka Jeesus hankki meille kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan. Sen on tarkoitus tuoda meidät lopulliseen Herran kohtaamiseen. Tekemämme paha ei voi pysyä kätkössä; se on *puhdistettava*, jotta tämä lopullinen Jumalan rakkauden kohtaaminen olisi mahdollista. Tässä mielessä ymmärrämme, että on välttämätöntä rukoilla kaikkien niiden puolesta, jotka ovat päättäneet maallisen pyhiinvaelluksensa – solidaarisina esirukouksessa, jolla on vaikutuksensa pyhien yhteydessä, yhteisessä siteessä, joka tekee meidät yhdeksi Kristuksessa, luomakunnan esikoisessa. Rukouksen voimasta riemuvuoden ane on tarkoitettu erityisesti niille, jotka ovat käyneet edellämme, jotta he voivat saavuttaa täyden laupeuden.

23. *Ane* auttaa meitä ymmärtämään Jumalan rajattoman laupeuden. Ei ole sattumaa, että muinoin termit “laupeus” (*mi-*

17 Kiertokirje *Spe salvi*, 47.

sericordia) ja "ane" (*indulgentia*) olivat keskenään vaihtokelpoisia, ilmauksina Jumalan anteeksiannon täyteydestä, joka ei tunne rajoja.

Parannuksen sakramentti vakuuttaa meille, että Jumala pyyhkii pois syntimme. Koemme psalmin voimalliset, lohduttavat sanat: "Hän antaa anteeksi kaikki syntini ja parantaa kaikki sairauteni. Hän päästää minut kuoleman otteesta ja seppelöi minut armolla ja rakkaudella... Anteeksiantava ja laupias on Herra. Hän on kärsivällinen ja hänen armonsa on suuri... Ei hän maksanut meille syntiemme mukaan, ei rangaissut niin kuin olisimme ansainneet. Sillä niin kuin taivas on korkea maan yllä, niin on Herran armo suuri niille, jotka pelkäävät häntä. Niin kaukana kuin itä on lännestä, niin kauas hän siirtää meidän syntimme" (Ps. 103:3-4.8.10-12). Parannuksen sakramentti ei ole vain suuri hengellinen lahja, vaan myös ratkaiseva, olennainen ja välttämätön askel uskon matkallamme. Siinä annamme Herran pyyhkiä pois syntimme, parantaa sydämemme, nostaa meidät ylös, syleillä meitä ja paljastaa meille hellät, myötätuntoiset kasvonsa. Ei ole parempaa tietä Jumalan tuntemiseen kuin antaa hänen sovittaa meidät itsensä kanssa (vrt. 2. Kor. 5:20) ja kokea hänen anteeksiantonsa. Älkäämme laiminlyökö rippiä, vaan löytäkäämme uudelleen tämän parantumisen ja ilon sakramentin kauneus, syntien anteeksiantamuksen kauneus!

Silti, kuten henkilökohtaisesta kokemuksesta tiedämme, jokainen synti "jättää jälkensä". Synnillä on seurauksia, ei vain ulkonaisesti, tekemämme pahan seurauksina, vaan myös sisäisesti, koska "jokainen synti, lieväkin, sisältää epäterveen luotuihin kiinnittymisen, joka tarvitsee puhdistumisen joko täällä maan päällä tai kuoleman jälkeen, olotilassa, jota kut-

sutaan puhdistuspaikaksi (purgatorium, 'kiirastuli')".¹⁸ Ihmissyydessämme, joka on heikko ja taipuvainen pahaan, tietyt "synnin jäännösvaikutukset" pysyvät. Ne poistaa ane, aina Kristuksen armosta, joka, kuten pyhä Paavali VI kirjoitti, "on itse 'aneemme'".¹⁹ Apostolinen katumustuomioistuin antaa ohjeet riemuvuoden aneen saamisesta, jotta tämä käytäntö olisi hedelmällinen.

Tämä täyden anteeksiantamuksen kokemus väistämättä avaa sydämemme ja mieleemme *antamaan anteeksi toisille*. Anteeksianto ei muuta menneisyyttä; se ei voi muuttaa sitä, mitä tapahtui. Mutta se voi antaa meidän muuttaa tulevaisuutta ja elää toisenlaista elämää vapaana vihasta, kaunasta ja kostonhalusta. Anteeksianto mahdollistaa valoisamman tulevaisuuden, antaa meidän katsoa menneisyyttä eri silmin, tyynemmin, vaikka kyynelten jäljet vielä näkyvätkin.

Viimeistä ylimääräistä riemuvuotta varten asetin *laupeuden lähettiläitä*, joilla jatkuvasti on tärkeä tehtävä. Harjoittakoot he tulevana riemuvuonna palvelutehtäväänsä palauttaen toivon ja tarjoten anteeksiantoa, kun syntinen tulee heidän luokseen avoimin sydämin ja katumuksen hengessä. Olkoot he sovituksen työvälineitä ja rohkaiskoot katsomaan tulevaisuutta sydän täynnä Isän laupeudesta tulevaa toivoa. Rohkaisen piispoja hyödyntämään heidän arvokasta palvelutehtäväänsä erityisesti lähettämällä heidät sinne, missä toivo on koetuksella: vankiloihin, sairaaloihin ja paikkoihin, joissa ihmisten arvokkuutta loukataan, köyhyys lisääntyy ja rappio vallitsee. Älköön tänä riemuvuonna kukaan jääkö vaille mahdollisuutta vastaanottaa Jumalan anteeksianto ja lohdutus.

18 *Katolisen kirkon katekismus*, 1472.

19 Apostolinen kirje *Apostolorum limina*, 23. toukokuuta 1974, II.

24. Toivon suurenmoisin todistus on *Jumalanäiti*. Autuaassa Neitsyt Mariassa näemme, että toivo ei ole naiivia optimismia, vaan armon lahja elämän todellisuuden keskellä. Niin kuin jokainen äiti tekee, aina kun Maria katsoi Poikaansa, hän ajatteli tämän tulevaisuutta. Varmasti hän pohti sydämessään vanhan Simeonin sanoja temppelissä: ”Tämä lapsi on pantu koetukseksi: monet israelilaiset kompastuvat ja monet nousevat. Hänet on pantu merkiksi, jota ei tunnusteta, ja sinun omankin sydämesi läpi on miekka käyvä. Näin tulevat julki monien sisimmät ajatukset” (Luuk. 2:34–35). Ristin juurella Maria todisti Jeesuksen, viattoman poikansa, kärsimistä ja kuolemaa. Murheen vallassa Maria silti toisti ”kyllä”-vastauksensa, koskaan hylkäämättä toivoaan ja luottamustaan Jumalaan. Tällä tavalla Maria myötävaikuttii meidän vuoksemme kaiken sen täyty-mykseen, josta hänen Poikansa ennusti: Pojan täytyisi ”kärsiä paljon. Kansan vanhimmat, ylipapit ja lainopettajat hylkäävät hänet, ja hänet surmataan, mutta kolmen päivän kuluttua hän nousee kuolleista” (Mark. 8:31). Rakkaudesta uhratun tuskan- sa keskellä Mariasta tuli äitimme, toivon äiti. Ei ole sattumaa, että kansanhurskaudessa autuasta Neitsyt Mariaa huudetaan avuksi nimellä *Stella Maris*, ”Meren tähti”. Tuo nimitys ilmai- see varmaa toivoa, että tämän elämän myrskyjen keskellä Ju- malanäiti tulee avuksemme, tukee meitä ja rohkaisee meitä luottamukseen ja toivoon.

Tässä yhteydessä muistutan, että Guadalupen Neitsyt Marian pyhäkkö Mexico Cityssä valmistautuu viettämään vuonna 2031 Neitsyt Marian ensimmäisen ilmestymisen 500-vuotisjuhlaa. Nuoren Juan Diegon kautta Jumalanäiti toi vallankumouksellisen toivon sanoman, jonka hän jatkuvasti toistaa jokaiselle pyhiinvaeltajalle ja kaikille uskoville: ”Enkö

minä, sinun Äitisi, ole tässä?”²⁰ Tuo sanoma koskettaa sydämiä monissa Marialle omistetuissa pyhäköissä kautta maailman, joissa lukemattomat pyhiinvaeltajat uskovat pyhälle Jumalanäidille huolensa, murheensa ja toivonsa. Olkoot nämä pyhäköt riemuvuoden aikana pyhiä vieraanvaraisuuden paikkoja, jotka synnyttävät toivoa. Rohkaisen kaikkia Roomaan tulevia pyhiinvaeltajia viettämään aikaa rukouksessa kaupungin Marialle omistetuissa pyhäköissä, kunnioittaakseen autuasta Neitsyt Mariaa ja pyytääkseen hänen suojelustaan. Luotan siihen, että kaikki, erityisesti kärsivät ja ahdingossa olevat, voivat kokea Marian, äideistä hellimmän, olevan heitä lähellä. Hän ei koskaan hylkää lapsiaan ja on pyhälle Jumalan kansalle “varman toivon ja lohdutuksen merkki”.²¹

25. Matkallamme kohti riemuvuotta palatkaamme Raamattuun, joka puhuu meille näillä sanoilla: “Jumala... tahtoi rohkaista meitä, hänen turviinsa paenneita, ja kannustaa pitämään kiinni toivosta, joka on edessämme. Se toivo on elämämme ankkuri, luja ja varma. Se ulottuu väliverhon tuolle puolen. Sinne Jeesus meidän edelläkävijänämme meni” (Hepr. 6:18–20). Nämä sanat ovat voimakas kutsu, jotta emme koskaan menettäisi meille annettua toivoa, vaan pitäisimme siitä kiinni ja löytäisimme turvapaikkamme Jumalasta.

Kuva ankkurista on puhutteleva. Se auttaa meitä ymmärtämään, että elämän myrskyjen keskellä meillä on vakaus ja turva, jos uskomme itsemme Herralle Jeesukselle. Myrskyt eivät koskaan voita, koska olemme lujasti ankkuroituneet armosta syntyvään toivoon: sen ansiosta voimme elää Kristuksessa ja voittaa synnin, pelon ja kuoleman. Tämä toivo, joka on suu-

20 *Nican Mopohua*, n. 119.

21 Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 68.

remppi kuin jokapäiväisen elämän nautinnot ja pyrkimykset olojemme parantamiseen, auttaa meitä nousemaan koettelemusten yläpuolelle ja jatkamaan matkaa koskaan kadottamatta näkyvistä suurta taivaallista päämäärää, johon meidät on kutsuttu.

Tulevaa riemuvuotta, pyhää vuotta, leimaa siis toivo, joka ei katoa: toivomme Jumalaan. Auttakoon se meitä löytämään tarvittavan luottamuksen kirkossa ja yhteiskunnassa, ihmisuhteissamme, kansainvälisissä suhteissa ja tehtävässämme edistää kaikkien ihmisten arvokkuutta ja kunnioitusta Jumalan luomakunnan lahjaa kohtaan. Olkoon uskovien todistus maailmassamme aidon toivon hapate, julistus uusista taivaista ja uudesta maasta (vrt. 2. Piet. 3:13), jossa voimme elää oikeudenmukaisuudessa ja sopuoinnussa odottaen Herran lupaus-ten täyttymistä.

Antakaamme toivon vetää meitä puoleensa! Todistuksemme kautta levitköön toivo kaikille niille, jotka sitä kaipaavat. Välittäköön elämämme heille sanoman: "Luota Herraan! Ole luja, pysy rohkeana. Luota Herraan!" (Ps. 27:14). Täyttäköön toivon voima päivämme, kun luottavaisina odotamme Herran Jeesuksen Kristuksen tulemistä. Hänelle olkoon ylistys ja kun- nia nyt ja iankaikkisesti.

*Roomassa, Lateraanibasilikassa 9. toukokuuta,
Herramme Jeesuksen Kristuksen taivaaseenastumisen
juhlapyhänä vuonna 2024,
paaviuteni kahdentenatoista vuonna.*

Franciscus

Toistakoon kirkko tänä riemuvuonna Jumalan sanaa, joka kaikuu voimakkaana ja vakuuttavana, anteeksiannon, tuen, avun ja rakkauden sanana ja tekona. Älköön kirkko väsykö koskaan tarjoamaan laupeutta ja olkoon se aina kärsivällinen lohduttamaan ja antamaan anteeksi. Kirkko antakoon äänen jokaiselle miehelle ja naiselle ja toistakoon lakkaamatta luottavasti: ”Muista laupeuttasi, Herra, ja armoasi, sillä ne ovat iankaikkisuudesta” (vrt. Ps. 25:6).

Franciscus

KATOLINEN TIEDOTUSKESKUS 2024

ISBN 978-952-7153-78-9

9 789527 153789